

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 02-42-2-1306/19

Datum: 17. 06.2019. godine

INFORMACIJA

o realizaciji projekta odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda WATSAN

PROJEKAT WATSAN

Zbog slabo razvijenog vodosnabdjevanja i infrastrukture odvodnje otpadnih voda Federacija BiH trpi štetne utjecaje na stanje u javnom zdravstvu i okolišu. Trenutno 60 % stanovništva u Federaciji BiH ima pristup sistemu javne vodoopskrbe, 33% stanovništva koristi javni sistem odvodnje otpadnih voda a nepunih 2% stanovništva je priključeno na uređaje za prečišćavanje otpadne vode. Uz navedenu statistiku potreba za poboljšanjem stanja u ovoj oblasti je jasna. Federacija BiH pokrenula je projekat WATSAN FBiH (vodovod i sanitacija) da bi se odgovorilo na zahtjeve općina iz Federacije BiH za poboljšanje vodoopskrbe i stanja u javnom zdravstvu, kao i na zahtjeve za smanjenje zagađenja voda, što bi se postiglo prikupljanjem i prečišćavanjem otpadnih voda koje se trenutno bez bilo kakvog tretmana puštaju direktno u okoliš. U projekat na nivou Federacije BiH i Bosne i Hercegovine uključeni su: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (FMPVŠ), Federalnog ministarstva financija/finansija (FMF), te Ministarstvo financija/finansija i trezora BiH (MFT BiH). Projekat se realizuje u saradnji sa Europskom investicijskom bankom (EIB) za kreditna sredstva, a korištena su grant/donatorska sredstva IPA fondova (predpristupne pomoći EU). Razgovori su vođeni i sa nekim drugim međunarodnim donatorima. Projekt će se implementirati korištenjem kreditnih sredstava u iznosu od 60 000 000 EUR i jednakim iznosom vlastitog učešća uključenih općina, što po Ugovoru u konačnici ima vrijednost od 121 300 000 EUR. Financiranje Projekta u sklopu Ugovora osigurano je Garantnim sporazumom zaključenim dana 29.08.2007. godine, između EU i EIB-a, prema članu 8. Odluke Vijeća 2006/1016/EC od 19.12.2006.godine.

Jedinica za upravljanje projektom (PMU) oformljena je u sastavu Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (FMPVŠ). Odlukama Općinskih načelnika i Općinskih vijeća, formirani su timovi za implementiranje općinskih projekata (PIT-ovi). Stalnu tehničku pomoć jedinici PMU pružaju Federalne Agencije za vodna područja (Agencija Jadran i Agencija Sava) čiji uposlenici su članovi PMU a a tu su još i dodatno nominovani uposlenici za obavljanje specijalističkih tehničkih zadataka kada god se ukaže potreba za tim.

Dodatne informacije se mogu pronaći na linku: <http://www.watsanfbih.org/>

OPĆINA TEŠANJ

Općina Tešanj je u svom dugoročnom razvoju planirala aktivnosti na zaštiti okoliša o čemu je kroz Strategiju razvoja Općine Tešanja za period 2007-2015 (2013-2018), kao i kroz nastavak aktivnosti usvojena Strategija za period 2018-2027 nastavila aktivnosti u segmentu zaštite okoliša. Strategijom se usmjerava razvoj lokalne zajednice u tri najvažnija aspekta; ekonomskom, društvenom i aspektu okoliša. Strateškim ciljem "Tešanj sredina ekološke svijesti, zaštite okoliša i iskorištenje vodnih resursa" te sektorskim ciljem predviđeno je unaprijeđenje sistema zbrinjavanja komunalnog otpada i otpadnih voda. U Poglavlju "Programi, projekti i mjere za realizaciju plana zaštite okoliša Općine Tešanj" definisano je 24 projekta u 5 Programa. Programom "Zbrinjavanje otpadnih voda", definisani su projekti "Izgradnja primarne, sekundarne i tercijalne kanalizacione mreže" i projekat "Izgradnja PPOV (uređaja za prečišćavanje)".

Općina se opredijelila za strateški projekat čiji je cilj u konačnici izgraditi sistem kolektorske mreže koji će obuhvatiti oko 80% teritorije, prikupiti, transportovati i preraditi na planiranoj lokaciji otpadne vode. Ovim projektom biće sačuvana životna sredina, obezbijeđen nastavak korištenja i obezbjeđenja stanovništva pitkom vodom ali i stvoreni uslovi za još dinamičniji razvoj lokalne zajednice.

U trenutku donošenja odluke o prioritetima i kreditnom zaduženju prednost je data kanalizaciji u odnosu na vodosnabdijevanje zbog rizika koji postoji da se postojeći bunari i vodotoci zagade zbog nepostojanja adekvatnog tretmana otpadnih voda.

Na području općine od ranije egzistiraju dva kanalizaciona sistema za prihvat otpadnih voda iz domaćinstava - kanalizacioni sistem u Tešnju i kanalizacioni sistem u Jelahu. Pored ovih sistema postoji i kanalizacioni sistem za prihvat otpadnih voda industrijske zone u Bukvi koji prihvata dijelom i otpadne vode domaćinstava, kao i sistem za prihvat otpadnih voda industrijske zone u Jelahu. Otpadna voda se skuplja i transportuje do prvog prirodnog vodotoka, bez ikakvog tretmana i prečišćavanja. U seoskim područjima otpadne vode kako domaćinstava tako i pomoćnih objekata (štale i sl.) upuštaju se direktno u vodotoke, u odvodne jarke puteva, direktno na puteve i na površine u blizini domaćinstava. Ne postoje podaci o broju septičkih jama, njihovoj nepropusnosti, kao ni o načinu pražnjenja. Poseban problem i opasnost predstavljaju otpadne vode domaćinstava u blizini izvorišta vode. Otpadne vode direktno se bez ikakvog tretmana ispuštaju u vodotoke rijeka Usore i Tešanjke. Obe navedene rijeke su osnovni izvor vodosnabdijevanja na području općine, te je njihovim zagađenjem, pored ugroženosti okoliša, ugroženo i zdravlje ljudi.

Cilj projekta je zaštita vodotoka i vodnih izvorišta na području općine Tešanj, kreiranje optimalnog okvira za realizaciju tehničkih mjera zaštite kvaliteta površinskih i podzemnih voda uz garanciju održavanja dobrog kvaliteta istih, odnosno poboljšanja stanja onih vodnih resursa čiji kvalitet je ugrožen negativnim uticajem različitih antropogenih aktivnosti.

Općinsko vijeće Tešanj je kroz Budžet općine (Odluke i izvještaje), kroz Plan kapitalnih ulaganja, kroz Izvještaj o realizaciji Strategije razvoja, te kroz posebne Informacije i Odluke bilo informisano i uključeno u cijeli projekat. Posebno tematski razmatrane su:

- Informacija o aktivnostima na izradi projekta kanalizacije i prečišćavanja otpadnih voda – mart 2012.
- Odluka o kreditnom zaduženju – decembar 2012.
- Informacija o stepenu realizacije – maj 2013.
- Odluka o utvrđivanju javnog interesa – juli 2015.

PROJEKTOVANJE

Same aktivnosti na realizaciji Strategije 2007-2015 počele su izradom **Projektnog zadatka** i raspisivanjem Tendera za izradu **Studije odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda** na području općine Tešanj. Posao na izradi studije dobio je konzorcij Zavod za vodoprivredu dd Sarajevo i ES-Hydrrotechnics doo Sarajevo. Zajedno sa Studijom izrađeni su i **Idejno rješenje transportnih sistema te Idejno rješenje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda**. Navedeni dokumenti su urađeni u martu 2011.godine sa ukupno tri knjige. Nakon toga a na osnovu projektog zadatka i javne nabavke išlo se u izradu **Idejnog projekta primarnih kolektora sistema prikupljanja i odvodnje otpadnih voda na području općine Tešanj**. Idejni projekta je urađen od strane IPSA doo Sarajevo u decembru 2012.godine sa ukupno pet knjiga.

Na osnovu projektog zadatka i javne nabavke isprojektovan je **Glavni-izvedbeni projekat primarnih kolektora sistema prikupljanja i odvodnje otpadnih voda na području općine Tešanj**. Glavni-izvedbeni projekat je urađen od strane IPSA doo Sarajevo u maju 2014.godine sa ukupno pet knjiga.

Sekundarna, tercijarna mreža i kućni priključci. Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača za "Izrada glavnog projekta sekundarne i tercijarne mreže i kućnih priključaka - WATSAN FBiH" donešena je u junu 2015. godine. Ugovor o projektovanju sa izvođačem radova "SARAJINŽENJERING" doo. Sarajevo je zaključen u julu 2015.godine čija je ukupna cijena navedenih radova iznosila 116.397,62 KM. predmet projektovanja je 18 zona na teritoriji općine Tešanj, a tiče se fekalne i djelimično oborinske kanalizacije. U periodu od jula 2018. godine do januara 2019.godine projektant je isporučio **108 knjiga** Glavnog projekta za područja dijelova Tešnja, Jelaha i Bukve u printanom i elektronskom obliku. Postojala su određena kašnjenja izvođača.

U svrhu određivanja lokacije za prečištač otpadnih voda Općine Tešanj, Doboj-jug i Usora naručile su izradu **Studije izvodivosti za projekat izgradnje centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda općina Tešanj, Doboj-jug i Usora**. Studiju je finansirao Fond za zaštitu okoliša FBiH, a izradio je Institut za hidrotehniku građevinskog fakulteta u Sarjevu i ista je završena 2015.godine. U skadu sa usvojenim Zaključkom navedene Studije, postrojenje za tretman otpadnih voda treba planirati na lokaciji Kraševo u općini Tešanj. Općina Doboj-Jug se povukla iz navedenog projekta. Sa općinom Usora zaključen

je **Sporazum o odvodnji otpadnih voda**. Shodno tome urađen je u 2016. godini projektni zadatak za izradu **Idejnog projekta postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda**. U postupku javne nabavke kao odabrani izvođač je firma Spreča doo Tuzla, koja je završila Idejni projekat te dostavila revidovani projekat u junu 2018.godine (dvije knjige). Dalja realizacija na prečistaču otpadnih voda radi se po Fidic-u (Izvođač radi glavni/izvedbeni projekat i izvodi radove).

IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI, SAGLASNOSTI I ODOBRENJA ZA IZVOĐENJE RADOVA

Nakon što su stvorene pretpostavke, te pripremljeni projekti i izdate urbanističke saglasnosti. Rješavani su imovinsko pravni odnos, tj. saglasnosti za gradnju primarnih kolektora kroz parcele koje su vlasništvo fizičkih ili pravnih lica. **Prva dionica** za koju su vođeni postupci ustanovljanja služnosti radi postavljanja kanalizacionih cijevi rađena je za potez JP "RAD" Tešanj do Toplane kroz Industrijsku zonu Bukva do bivše benzinske pumpe "Kosovčić" tj. do granice sa Općinom Usora, a u kasnijim fazama i sa drugim vlasnicima. Rezime vlasničkih odnosa:

Dionica	Broj posjednika	Napomena
Simetrane - Novo Selo	81	
Novo Selo - Tešanjka	3	Uključuje saglasnost općine Usora za prolazak kroz parcele u njihovom vlasništvu /putni pojas
Tešanjka – Kraševu	27	
Miljanovci Jelah	45	Uključuje saglasnosti Agencije za vodno područje rijeke Save za prolazak kroz korito rijeke Usore
Jelah-Ljetinić	1	Saglasnost JP Ceste Federacije za korištenje magistralnog puta, uz povremene probleme sa susjednim parcelama.

Naknada za ustanovljenu služnost je isplaćena u iznosu od 687,30 KM izmirena je 5 posjednika, a naknadna je računata po dužnom metru u iznosu od 3,00 KM, dok je za 4 vlasnika zemljišta na ime pričinjene štete isplaćena naknada od 3.588 KM, što je ukupno 4275 KM.

U toku 2018. godini u postupku rješavanja imovinsko pravnih odnosa radi izgradnje primarnog kanalizacionog voda, ali za potrebe izgradnje i izvođenje radova na izgradnji novog mosta "Lejle Mulalić" na rijeci Usora izvršena je potpuna eksproprijacija zemljišta u Jelah Polju površini od 906 m² uz novčanu naknadu u iznosu od 23.720,00 KM

U periodu 2016. godini i narednoj godini planiran otkup zemljišta potrebnog za izgradnju Centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za općine Tešanj, Usoru i Doboj-Jug za na lokalitetu u Kraševu u blizini rijeke Usore i granice sa susjednim općinama Usora i Doboj-Jug u površini od 37.403 m² u iznosu od cca 500.000 KM (gruba procjena). Općinsko vijeće je utvrdilo javni interes za gradnju centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na 32. sjednici, 20.7.2015. godine i time rezervisalo lokaciju i utvrdilo interes za kupovinu zemljišta.

Aktivnosti na rješavanju imovinsko pravnih odnosa u postupcima potpune eksproprijacije, odnosno na otkupu zemljišta koje je potrebno za izgradnju Centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Kraševu su vođene od tada. Otkupljeno je 6 parcela, za 4 parcele postupak za naknadu je vođen kod Općinskog suda, a za pet (5) parcela je postupak rješavanja imovinsko pravnih odnosa u toku, takođe na Sudu. U 2018.godini izvršen je postupak radi otkup 14.364 m² isplaćen je iznos od 8103,50KM za 5 stranaka postupak je za naknadu vođen kod suda.

U toku 2019. godine okončani svi pokrenuti postupci na sudu te da je za iste u 2019. godine izvršena isplata u ukupnom iznosu 114.284,90 KM. U narednom periodu potreban je još otkup 14869 m².

Na ovom mjestu treba pomenuti i **zahvaliti se** za brojne slučajeve uspješnog, brzog i dogovornog rješavanja vlasničkih odnosa, dozvole za polaganje cijevi u privatnim ili na granici privatnih posjeda.

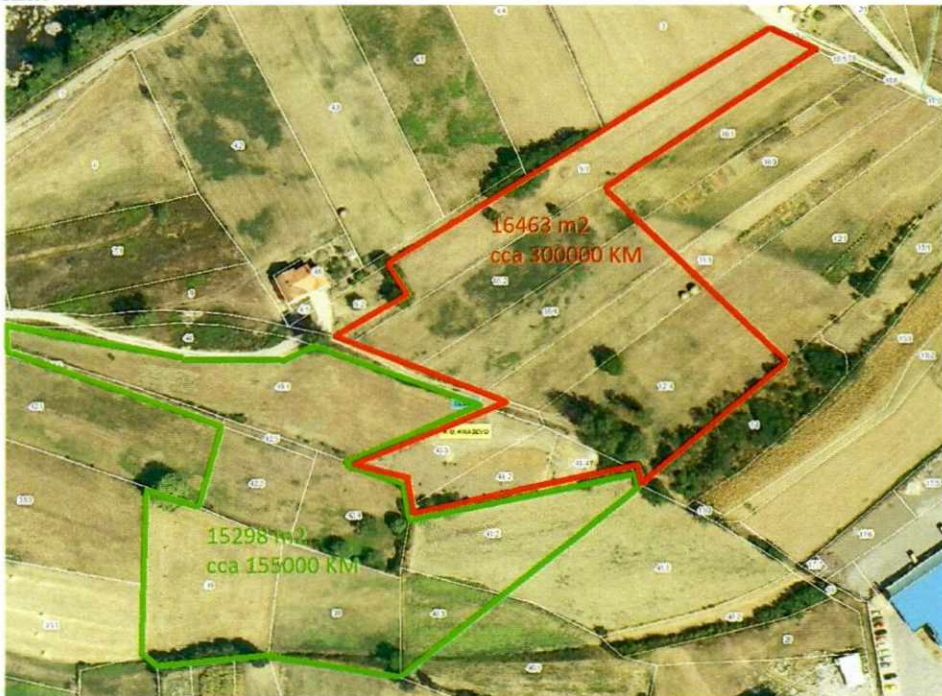
Otkupljene parcele:

PARCELE									
PL	Parcela	Plan	Skica	Naziv	ZK broj	Način korištenja	Površina(m ²)	Nositelj prava	Udio
57	38	2	3	ŠATORKA	422/3, 422/8 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	2847	KRAJŠNIK AVDE SAJDA R.BEKRIČ	1/1
58	39	1	3	ŠATORKA	425/2 K.O.KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	2025	BEKRIČ MEHMEDA IBRAHIM	1/1
1035	40/3	1	3	ŠATORKA	425/4 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	853	OPĆINA TEŠANJ	1/1
1035	41/2	1	3	POLJE		Oranica/Njiva 4. klase	2172	OPĆINA TEŠANJ	1/1
1035	42/2	1	3	ŠATORKA GORNJA	427/4 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	1248	OPĆINA TEŠANJ	1/1
1035	42/3	1	3	ŠATORKA GORNJA	427/1 K.O. KRAŠEVO	Prilazni put	413	OPĆINA TEŠANJ	1/1
1035	42/4	1	3	ŠATORKA GORNJA	427/2 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	1518	OPĆINA TEŠANJ	1/1
1035	42/5	1	3	ŠATORKA GORNJA	427/3 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	131	OPĆINA TEŠANJ	1/1
1035	43/1	1	3	ŠATORKA	428/4, 429/24 K.O.KRAŠEVO	Oranica/Njiva 5. klase	4091	OPĆINA TEŠANJ	1/1
							15298 m ²	cca 155 hiljada KM	

Parcele za otkupiti:

PARCELE									
PL	Parcela	Plan	Skica	Naziv	ZK broj	Način korištenja	Površina(m ²)	Nositelj prava	Udio
1015	9/1	1	1	ŠATORKA	428/7, 430/1 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	3241	HG DOO	1/1
1015	10/2	1	1	ŠATORKA	428/9 K.O. KRAŠEVO	Pašnjak 3. klase	2146	HG DOO	1/1
1015	10/4	1	1	ŠATORKA	432/5 K.O. KRAŠEVO	Pašnjak 3. klase	2037	HG DOO	1/1
1015	11/1	1	1	ŠATORKA-DONJA	dio 433/1 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 4. klase	1643	HG DOO	1/1
						Oranica/Njiva 5. klase	1545		
1015	12/4	1	1	ŠATORKA	DIO 433/1 K.O. KRAŠEVO	Oranica/Njiva 5. klase	3475	HG DOO	1/1
1015	43/2	1	1	ŠATORKA	434/1 K.O.KRAŠEVO	Oranica/Njiva 5. klase	770	HG DOO	1/1
1015	43/3	1	3	ŠATORKA	428/2 K.O.KRAŠEVO	Pašnjak 3. klase	1174	HG DOO	1/1
1015	43/4	1	1	ŠATORKA	434/3 K.O.KRAŠEVO	Oranica/Njiva 5. klase	432	HG DOO	1/1
							16463 m ²	cca 300 hiljada KM	

Prikaz površina:

IZVOĐENJE RADOVA

2015

Izvođenje radova na izgradnji primarnog kolektora počelo je 2015.godine. Naime, nakon što su ispunjene pretpostavke (projektovanje, vlasnički odnosi, potrebne dozvole uključujući i građevinsku), te nakon usaglašavanja načina vođenja postupka i odobrenja PMU i Banke krenulo se u gradnju prve dvije dionice.

Javna nabavka za izgradnju prvih cca 8000 m kanalizacionog sistema objavljen je u junu 2015.godine. Predviđena su dva LOT-a na kanalizacionom kolektoru B-V (kanalizacioni kolektor od Mekiša do Tešanjke) i to LOT-1 (dionice IV i V) od RAD-a do Toplane i LOT-2 (dionice II i III) od Toplane do benzinske "Kosovčić".

U sklopu LOT-1 rađena je i rekonstrukcija oborinske i fekalne kanalizacije u ulici Titova sa završnom obradom saobraćajnih površina. Ukupna dužina kanalizacionog kolektora u ovom LOT-u iznosi 2445 m + 250m oborinske + 250 m fekalne kanalizacije u ulici Titova. Izvođenje radova vršila je firma Euro-Asfalt doo Sarajevo. Ugovor je zaključen u augustu 2015.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,23 miliona KM. Radovi su završeni u novembru 2015.godine.

Ukupna dužina kolektora u LOT-2 je 5200 m. Izvođenje radova je vršila firma HP Investing doo Mostar (konzorcij HP Investing doo Mostar i Inženjering1doo Jelah). Ugovor je zaključen u augustu 2015.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,63 miliona KM. Radovi su završeni u novembru 2015.godine.

2016/2017

Kroz postupak javnih nabavki donesena je junu 2016.godine Odluka o izboru najpovoljnijih ponuda za radove u predmetu nabavke "Izgradnja sistema prikupljanja otpadnih voda na području općine Tešanj, LOT-1 kolektor BI (dionica II- dio) od Tešanjke (granica sa općinom Usora) do Kraševa i LOT-2 kolektor B-I (dionice II-dio, III-dio, IV i V) od Mračaja do Ljetinića (granica sa općinom Usora) i pumpna stanica PS "JELAH" na dionici V".

Ukupna dužina LOT-1 iznosi 2430 m. Izvođenje radova je vršila firma Harysco doo Sarajevo. Ugovor je zaključen u julu 2016.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,31 miliona KM. Radovi su završeni u februaru 2017.godine.

Ukupna dužina LOT-2 iznosi 4360 m. Izvođenje radova je vršila firma HP Investing doo Mostar (konzorcij HP Investing doo Mostar i Inženjering1doo Jelah). Ugovor je zaključen u julu 2016.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,74 miliona KM. Radovi su završeni u februaru 2017.godine.

2018/2019

Nakon provedenog postupka javnih nabavki u maju 2018. godine donesena Odluka o odabiru najpovoljnijih ponuda za radove u predmetu nabavke "Izgradnja sistema prikupljanja otpadnih voda na području općine Tešanj: kolektor B-I (dionica od RO133 do RO194) od Ljetinića do Tešanjke (kroz općinu Usora), pumpna stanica PS "TEŠANJKA", nabavka i ugradnja pumpi i izvođenje elektroinstalacija za pumpne stanice PS"JELAH" i PS "USORA"; kolektor B-V (dionica od RO1 do RO74) od Benzinske „Kosovčić” do Tešanjke i spoj sa kolektorom B-I u Tešanjci; kolektor A-II (sve dionice od džamije u Miljanovcima do spoja sa kolektorom BI u Jelahu preko puta benzinske Energopetrol) i pumpna stanica PS"USORA (bez nabavke i ugradnje pumpi i izvođenja elektroinstalacija) te kolektor BIII (dionica od RO1 do RO51) od Alpine krz Glinište do spoja sa kolektorom B-I kod Mramorproma."

Ukupna dužina LOT-1 iznosi 2385m. Izvođenje radova je vršila firma Inženjering1doo Jelah. Ugovor je zaključen u augustu 2018.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,75 miliona KM. Radovi su završeni u aprilu 2019.godine.

Ukupna dužina LOT-2 iznosi 2445m. Izvođenje radova je vršila firma Harysco doo Sarajevo . Ugovor je zaključen u augustu 2018.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,26 miliona KM. Radovi se planiraju završiti do jula 2019.godine.

Ukupna dužina LOT-3 iznosi 4975 m. Izvođenje radova je vršila firma Špic-beton doo Zenica. Ugovor je zaključen u augustu 2018.godine. Okončana cijena radova iznosi 1,34 miliona KM. Radovi se planiraju završiti do jula 2019.godine.

Ukupna dužina LOT-4 iznosi 1715 m. Izvođenje radova je vršila firma Inženjering1doo Jelah. Ugovor je zaključen u augustu 2018.godine u iznosu od 0,42 miliona KM. Radovi su završeni u oktobru 2019.godine.

NADZOR

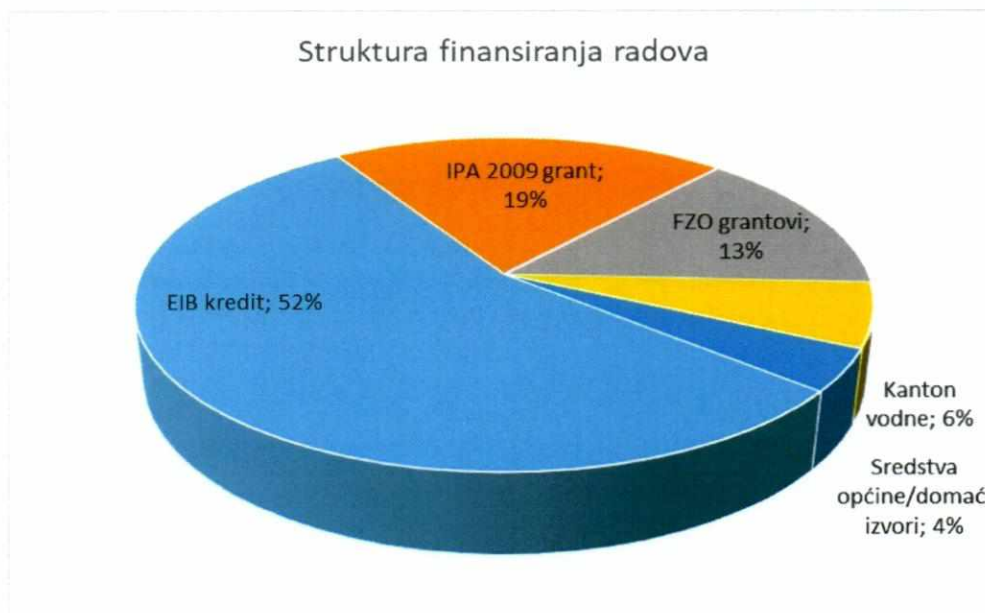
Nadzor nad izvođenjem radova vrši firma Louis Berger. Vlada FBiH je provela proceduru izbora Nadzora koji je isti za sve općine u FBiH. Cijena nadzora je 3% od ugovorene vrijednosti, u kasnijoj fazi dio troškova nadzora finansirala je Vlada Federacije direktno.

FINANSIRANJE

Paralelno sa fazom projektovanja i izradom studije nastojalo se doći do finansijskog okvira i izvora finansiranja. Tadašnje procjene su bile da nije moguće iz redovnih budžetskih sredstava općine finansirati ovoliki projekat, te je kandidaturom i ulaskom općine u projekat WATSAN donesena Odluka o kreditnom zaduženju.

Kreditor je Evropska investicijska banka (EIB). Općinsko vijeće Tešanj je na 34. sjednici 22.12.2011. godine donijelo **Odluku o prihvatanju kredita Evropske investicijske banke (EIB) za projekat Vodovod i kanalizacija u FBiH**. Iznos: **4.857.000,00 EUR** (9.500.000,00 KM), sa rokom otplate: 25 godina (uključen grace period), grace period: 6 godina. Kamatna stopa: fiksna ili varijabilna (za do sada povučena sredstva se obračunava u prosjeku 0,6% godišnja kamatna stopa). Broj tranši: 20

- Općina se obavezala na uslove kredita u kojem je predviđeno da se jedan dio radova (50%) finansira iz vlastitih izvora općine ili domaćih institucija. U taj iznos finansiranja općine računa se ranije ulaganje, računaju se i donatorska sredstva koja općina obezbijedi iz drugih izvora, sredstva IPA i sl.
- Država BiH je ugovorom sa EIB-om i drugim aktima definisala da su svi radovi kroz ovaj projekat oslobođeni PDV-a. Ugovaraju se svi iznosi, obračunava PDV, uplaćuje kod svake situacije, ali se kasnijim zahtjevima općine novac vraća. To je olakšavajuća okolnost za cio projekat jer su svi radovi onda jeftiniji za 17%, tj za isti novac se mnogo više uradi. Ovo utiče i na gotovinski tok općine i složenije obračune. Za sva plaćanja, općina mora imati sredstva PDV-a, uplatiti ih, pa poslije nekoliko mjeseci vraćati u budžet. Npr. kod ugovora iz 2018. na oko 4 miliona KM, mora se obezbijediti cca 680.000 KM koje u jednom trenutku bivaju rezervisane/blokirane. To malo usložnjava cio proces, komplikuje izvještavanje, ali je u svim dosadašnjim ugovorima usješno realizirano.
- Federacija BiH je između ostalog i na inicijativu općine Tešanj putem Fonda za zaštitu okoliša i Fed. ministarstva poljoprivrede obezbijedila finansijsku podršku projektu WATSAN u svim općina, ali isključivo putem javnih poziva i po određenim pravilima. Javni pozivi su klomplikovani i vrlo detaljni i nema garancije da će sredstva biti odobrena. Općina Tešanj je koristila ove izvora kroz javne pozive Fonda i više od milion KM obezbijedila na ovaj način.

Detaljniji pregled dosadašnjeg finansiranja radova predstavljen je u tabeli

2015_2019	ZBIRNO ZA SVE LOTOVE	REALIZOVANO	PDV	UKUPNO
	EIB kredit	4.817.990,26	<u>819.058,34</u>	5.637.048,60
	IPA 2009 grant	2.112.650,01	<u>,00</u>	2.112.650,01
	FZO grantovi	1.240.000,00	<u>210.800,00</u>	1.450.800,00
	Kanton vodne	545.000,00	<u>92.650,00</u>	637.650,00
	Sredstva općine/domaći izvori	358.000,00	<u>60.860,00</u>	418.860,00
	Ukupno	9.273.938,01	<u>1.576.569,46</u>	10.850.507,47
2015	Lot 1 Simetrale – Toplana i rekonstrukcija ulice Titova		-	
	EIB kredit	199.890,21	<u>33.981,34</u>	233.871,55
	IPA 2009 grant	1.000.046,01	<u>,00</u>	1.000.046,01
	FZO	,00	<u>,00</u>	,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.199.937,22	<u>33.981,34</u>	1.233.918,56
2015	Lot 2 Toplana – benzinska "Kosovčić"		-	
	EIB kredit	279.431,86	<u>47.503,42</u>	326.935,28
	IPA 2009 grant	1.112.604,00	<u>,00</u>	1.112.604,00
	FZO	,00	<u>,00</u>	,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.392.442,39	<u>236.715,21</u>	1.629.157,60
2016_2017	Lot 1 Tešanjka – Kraševo		-	
	EIB kredit	815.907,89	<u>138.704,34</u>	954.612,23
	IPA 2009 grant	,00	<u>,00</u>	,00
	FZO	300.000,00	<u>51.000,00</u>	351.000,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.115.907,89	<u>189.704,34</u>	1.305.612,23
2016_2017	Lot 2 Mračaj – Ljetinić		-	
	EIB kredit	1.489.914,26	<u>253.285,42</u>	1.743.199,68
	IPA 2009 grant	,00	<u>,00</u>	,00
	FZO	,00	<u>,00</u>	,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.489.914,26	<u>253.285,42</u>	1.743.199,68

2018_2019	Lot 1 Ljetinić – Kraševo (kroz općinu Usora)			
	EIB kredit	1.199.335,00	<u>203.886,95</u>	1.403.221,95
	IPA 2009 grant	,00	<u>,00</u>	,00
	FZO	300.000,00	<u>51.000,00</u>	351.000,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.499.335,00	<u>254.886,95</u>	<u>1.754.221,95</u>

2018_2019	Lot 2 Novo Selo – Tešanjka			
	EIB kredit	685.606,70	<u>116.553,14</u>	802.159,84
	IPA 2009 grant	,00	<u>,00</u>	,00
	FZO	390.000,00	<u>66.300,00</u>	456.300,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.075.606,70	<u>182.853,14</u>	<u>1.258.459,84</u>

2018_2019	Lot 3 Jelah-Miljanovci			
	EIB kredit	347.794,55	<u>59.125,07</u>	406.919,62
	IPA 2009 grant	,00	<u>,00</u>	,00
	FZO	250.000,00	<u>42.500,00</u>	292.500,00
	Kanton	545.000,00	<u>92.650,00</u>	637.650,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	,00	<u>,00</u>	,00
	Ukupno	1.142.794,55	<u>194.275,07</u>	<u>1.337.069,62</u>

2018	Lot 4 Glinište/Alipina-M4			
	EIB kredit	,00	<u>,00</u>	,00
	IPA 2009 grant	,00	<u>,00</u>	,00
	FZO	,00	<u>,00</u>	,00
	Kanton	0,00	<u>,00</u>	,00
	Sredstva Grada/domaći izvori	358.000,00	<u>60.860,00</u>	<u>418.860,00</u>
	Ukupno	358.000,00	<u>60.860,00</u>	<u>418.860,00</u>

Za realizaciju prve faze ovog projekta početno je planirano je cca 23 miliona KM. Od augusta 2015.godine do jula 2019. godine ugrađeno je cca 26 km kanalizacionog kolektora. Cijena navedenih radova je 10,85 miliona KM, od toga je PDV 1,58 miliona KM, IPA 2009 grant je u iznosu 2,1 milion KM, sredstva FZO su u iznosu 1,24 miliona KM, sredstva Kantona su u iznosu 545 hiljada KM, sredstva iz budžeta općine su u iznosu 358 hiljada KM te sredstva EIB kredita su u iznosu 4,82 miliona KM.

Valja napomenuti da je Općina Tešanj provodila javne nabavke za sve radove i to bez većih problema. Osim toga pripremu i realizaciju projekta su vodili zaposleni u općini uz podršku nekoliko osoba iz KP Rad. Općina Tešanj nije imala ovoliko složene i skupe projekte u posljednjim decenijama, pa smatramo značajnim uspješnost u realizaciji i važnim stečena iskustva.

TRENUTNI STATUS PROJEKTA

- Izgrađeni primarni kolektori u dužini od cca **26 kilometara**, (sa planirane tri pumpne stanice) koji predstavljaju **funkcionalnu cjelinu** i povezuju prioritetne dionice (veliki broj stanovnika, prevencija zona bunara, poslovne zone). Dakle voda od Simetrala, od Mračaja i iz Miljanovaca može doći do Kraševa, lokacije budućeg postrojenja/fabrike za preradu otpadnih voda.
- Za izgrađeni dio mreže korišteni su veoma **kvalitetni materijali**, čiji se životni vijek eksploatacije garantuje na 50 godina. Riječ je o materijalima koji se danas koriste u Evropskoj uniji kao obavezni standard. Projektni (PIT) tim je smatrao i radio na tome da se za glavnu mrežu s obzirom na njenu važnost, težinu imovinskih odnosa koriste što kvalitetniji materijali. Ovo su ujedno i skuplji materijali, koji neće biti obavezujući za narednu fazu.
- **Idejni projekat** za fabriku otpadnih voda je pripremljen i oko **50% vlasničkih odnosa riješeno**. Budući da bi se javna nabavka provodila prema FIDIC (EU) proceduri nije predviđeno da općina posebno naruči izradu glavnog projekta. Finansijska konstrukcija za postrojenje nije zatvorena, za prvu fazu je potrebno cca 8,5 miliona KM. Uz podršku PMU i pomoć konsultanata pripremljena je tenderska dokumentacija za postrojenje.
Potrebno je naglasiti da je potrebno je da postoji obezbijeđen dotok otpadnih voda da bi se fabrika pustila u probni rad. Za ostatak potrebnog zemljišta, prema tržišnim cijena koje su trenutno na tom lokalitetu i koje su relevantne i u sudskim postupcima ako do istih dođe, potreban je iznos od cca 300 hiljada KM ili alternativa da se ponudi zemljište koje je u vlasništvu općine a za koje interes izraze vlasnici zemljišta koje treba eksproprisati.
- Za **sekundarnu i tercijarnu mrežu** je urađen veliki dio projektne dokumentacije, trenutno nisu riješeni imovinski odnosi niti potrebne dozvole. Riječ je o preko **160 kilometara** mreže i investiciji cca od cca 5 miliona KM.
- Završetkom realizacije ugovora iz 2018. godine imamo funkcionalnu cjelinu, koja će se već moći koristiti, te je shodno tome potrebno regulisati odnose u upravljanju već izgrađenim sistemom.

NAREDNE AKTIVNOSTI

- **Početak rada na sekundarnoj mreži i priključenju objekata**, koji mora biti usklađen sa dinamikom rada na izgradnji postrojenja za preradu otpadnih voda.
- Tokom gradnje sekundarne mreže potrebno je **definisati prioritete**. Općinski PIT tim je već dao svoje mišljenje po ovom osnovu vodeći se ekološkim i ekonomskim kriterijima (tj. efektima smanjenja rizika zagađenja i što veći broj korisnika za što manji iznos).
 - Planirano je priključenje postojećih dijelova stare kanalizacije na novi cjevovod radi smanjenja rizika od zagađenja
 - Uz to bi išla izgradnja novih dijelova sekundarne mreže u mjesnim zajednicama
 - Nakon toga bi slijedila rekonstrukcija starih dijelova sistema uz razdvajanje oborinske i otpadne vode (separatni sistem).
- Za izgradnju sekundarne mreže i kućne priključke nije još definisan **način finansiranja od građana** (učesće u izgradnji, plaćanje kućnog priključka ili sl.). Osim toga nije definisan **odnos općih projekata i projekata koji se finansiraju unutar pojedine MZ** kada je u pitanju projekat sekundarne mreže. Zapravo je riječ kako tretirati dalju gradnju kanalizacione mreže u odnosu na Odluku o kriterijima za finansiranje projekata u MZ i kroz Planove kapitalnih ulaganja. Općinsko vijeće će morati donijeti adekvatne odluke.
- Odmah nakon obezbjeđenja izvora finansiranja za gradnju postrojenja za preradu otpadnih voda biće potrebno definisati **način upravljanja cjelokupnim sistemom** (moguće posebna organizaciona cjelina u okviru komunalnog preduzeća), te usklađivati **politiku cijena transporta i prerade otpadnih voda**. Kratkoročno mnogo je skuplje otpadnu vodu transportovati i prerađivati te takvu vratiti u prirodu. To je jedino ispravno i dugoročno održivo. Već sada imamo brojne probleme koji dovode i do komšijskih razmirica zbog neriješenog pitanja odvodnje otpadnih voda.

OBRADIVAČI:

Izudin Alić, Nadir Medarić, Samir Brka

OPĆINSKI NAČELNIK:

Ma. sci. SUAD Huskić